

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw R.M. Letschert BA MA
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Onze referentie

MvH/RvZ/ATR4835/2026-U194

Datum

1 oktober 2026

Onderwerp

Wet internationalisering in balans

Geachte mevrouw Letschert,

Op 15 september 2026 ontving het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) de adviesaanvraag voor een wijziging op het wetsvoorstel *Wet internationalisering in balans*.¹ De adviestermijn eindigt op 13 oktober 2026.

Context

De toets anderstalig onderwijs werd in 2023 voorgesteld voor zowel bestaande als voor nieuwe opleidingen. De toets houdt in dat pas na uw toestemming een opleiding in een andere taal dan het Nederlands mag worden gedoceerd. Het doel was om verdere verengelsing van opleidingen aan de universiteiten en hogescholen te voorkomen. Een eerdere nota van wijziging schrapte de taaltoets voor het bestaande opleidingsaanbod. Daarna stond ook de taaltoets voor nieuwe anderstalige opleidingen ter discussie.

Inhoud van het voorstel

De wijziging op het wetsvoorstel schaft de taaltoets uit het oorspronkelijke wetsvoorstel helemaal af. Universiteiten en hogescholen moeten nog wel taalbeleid opstellen en motiveren waarom het doelmatig is dat opleidingen in een andere taal dan het Nederlands worden gedoceerd. Bij taalopleidingen en samenwerkingsprogramma's met andere (buitenlandse) universiteiten is die doelmatigheid een gegeven. Bij andere opleidingen moeten universiteiten en hogescholen dat nader toelichten. Die toelichting moet openbaar en vindbaar zijn. Onderwijsinstellingen bepalen zelf hoe zij die openbaarheid en vindbaarheid in de praktijk vormgeven.

¹ De volledige titel van het wetsvoorstel is *Wet tot wijziging van onder meer de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met het stellen van voorschriften met betrekking tot de onderwijstaal, de mogelijkheid regie te voeren op een doelmatig onderwijsaanbod en de toegankelijkheid van het hoger onderwijs*.

Contact:

Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

Handhaving door de Inspectie voor het onderwijs is mogelijk op de gevolgde procedures om tot een andere opleidingstaal te komen. Handhaving op de inhoudelijke keuze is niet mogelijk. Het is de verantwoordelijkheid van onderwijsinstellingen zelf om te onderbouwen waarom een opleiding anderstalig is of wordt.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. *Nut en noodzaak*

De wijziging op het wetsvoorstel volgt op het regeerakkoord dat afschaffing van de taaltoets aankondigt. De instroom van internationale studenten daalt de laatste jaren en onderwijsinstellingen versterken zelf de Nederlandse taal. Het kabinet maakt bestuurlijke afspraken over de capaciteit van anderstalige opleidingen.

ATR adviseerde in 2023 om de taaltoets in zijn geheel te heroverwegen zolang de doelstellingen niet concreet zijn.² Concrete doelstellingen werden niet gesteld. In lijn met het ATR-advies schaft het kabinet alsnog de taaltoets af. Het college heeft geen opmerkingen bij nut en noodzaak.

2. *Minder belastende alternatieven*

Het (hoofd)doel van het oorspronkelijke wetsvoorstel is versterking en behoud van Nederlands als onderwijs- en onderzoekstaal. Dat doel kan, aldus de memorie van toelichting, ook worden gehaald zonder taaltoets. De taaltoets is disproportioneel gelet op de zelfregieplannen, de bestuurlijke afspraken die onderwijsinstellingen (onderling) hebben gemaakt en de afspraken met de minister. Het college heeft geen opmerkingen bij de minder belastende alternatieven.

3. *Werkbaarheid*

De wijziging op het wetsvoorstel schept geen nieuwe verplichtingen ten opzichte van het oorspronkelijke wetsvoorstel en de daaropvolgende afschaffing van de taaltoets voor bestaande opleidingen. De wijziging leidt tot een beter werkbaar situatie voor onderwijsinstellingen doordat u anderstalige opleidingen in het geheel niet meer toetst. Het college heeft geen opmerkingen bij de werkbaarheid.

4. *Gevolgen regeldruk*

De memorie van toelichting beschrijft de gevolgen voor de regeldruk en brengt die ook kwantitatief in kaart. De regeldruk vermindert ten opzichte van het oorspronkelijke wetsvoorstel doordat helemaal geen taaltoets meer nodig is. De onderbouwing van de doelmatigheid van

² ATR-advies Wetsvoorstel internationalisering in balans | Adviescollege toetsing regeldruk

anderstalige opleidingen vereist meer inspanningen, aldus de memorie van toelichting, maar is minder zwaar dan bij de toets anderstalig onderwijs. De eerder berekende kosten voor de taaltoets vervallen. Maar de verminderde regeldruk als gevolg van een minder omvangrijke onderbouwing van de doelmatigheid van de anderstaligheid is niet in beeld gebracht.

De incidentele regeldrukkosten van het oorspronkelijke wetsvoorstel waren berekend op € 1,8 miljoen. Die eenmalige kosten zijn nu berekend op iets meer dan € 1,7 miljoen. Hoe dit laatste bedrag tot stand is gekomen, blijkt niet, dat moet nog worden toegelicht.

4.1 Het college adviseert om, overeenkomstig de Rijksbrede methodiek, inzichtelijk te maken in hoeverre de structurele regeldruk vermindert als gevolg van een minder zware onderbouwing van anderstalige toetsen en om ook het bedrag aan incidentele regeldruk toe te lichten.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:
Indienen, nadat met het adviespunt rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris